

Yêmiti

¹ min-áúbá-wánnáámá kemá Yêmitima Áánûqtuyaa uyátárai-naqa Îtu Káríqtoni mayaínákómá agatáune. Áánûqtuni Ítiráaeo-wayukama máqte-marabaqa wéyáwé umá máa-kayukayopaq kágayaune.

² ketibâqawaaraa-kayukao, káqo-kaqon-ummaayataaqa kerawáqtôpaq paá umátkainaq abo kerawáqá paá yaákama máero. maamin-úmmáá-yátáaqá kerawáqtôpaq ínama kerawáqá uyátárainakon-aama yáqtoqma akoqnáá éqa miraráá íyana kerawáqtí tirukómá uyátá-maqma akoqnáá aurániye. minnáyaba áqa káonaae. ³ missing?
⁴ kerawáqá yáqtotukeq kerawáqtí íráqôn-aaimma uyátá-maqma anóniq ínaqa móra íráqô-qtataaqa Áánûqtuqtaba íma ayawáá yánoe. ⁵ kerawápíké móra-nakoma akoqnáá umá íráqôn-ayuanaqtabamo kéenama Áánûqtukaq ítama aónáínana wemmá amíniye. Áánûqtuma wení íráqô-qtataapike amuqá maqmá kerawáqá máqtemma timínéna kéiye.
⁶ kerawáqá minnáyabamo ítama káoneqa íma kaayaq-túyánámmá itéraq tínômanibo paá wekáq tirummá áméro. waayúkama kaayaq-yúyánámmá únómmá uwáágoma awekárááq iníkáá umá mikáyúkámá mááe. ⁷ miraráá káyúkámá kaayaq-yúyánámmá wáina-yuma yemá uyátárai-nakonopake íma móra-yataaqa mayánoe. ⁸ ímiye. yemá paá aati-aatimá yíkái-qtataaqtaba íma kítæae.

9 móra-nakoma íma oótamma makáina-nakomma Áánûqtuma wení aúyánámmá wekáq kékemaraipoana min-áwáyóq-nákómá kanaaráq amuq-yatáápi mániye. **10** Áánûqtuma móra oótamma makái-nakomma wenawíqa mé kumínanama minnáyabama anaaékaq wemá amuqá marániye. taákaq máráaro. oótamma aati-aatimá íma wániye. ímiye. wíráati-yataakoma ayákama púníkaa umá oótamma paá naenómá augéna kabiráginiye. **11** aabaúmá kéutena aaqá kégautowana áápepaqa kokoq umá kááyakena wíráati-yataakon arammá popoq marabí kíye. mirá kétanama íma íráqô-qtataqaqá pááq umá wániye. móraiq umá min-nákómá taíbaq-otamma makáina-nakoma wení oótaqtaba kétanana páátákáá wenaúwaraimma ánataginije.

12 ummaa-yátááqô móra-nakokaq yínnama wemmá íma uyátainanama wenarukómá íráqôníq íniye. uyátárai-nakon áaimma miráuma yáqtoqma akoqnáá énama anaaékaq amuq-yatááqá mayániye. min-ámúq-yátááqtábá uyátárai-nakoma akoqnáá umá tiráye: “mi-káyúkámá keqtábá yikáina-wayukama amuq-yatááqá yiménúne.” téna tiráye. **13** yaímma makatí-yátááqá kerawáqtôpaq yínaqa túyánápímmá maará umá ítero: “maami-mákátí-yátááqá Áánûqtuma timákaitana iráye.” téqa ítero. máqte-kayukama Áánûqtumma íma kanaaráq makatíyana Áánûqtuma aati-aatimá máqtemma íma kékematiye. **14** móra-nakomma makátímmá wení tawí-ayyanakoma wemmá kékabitiye. **15** tawí-yuyanakoma yemmá yabitínata kúmiq-yataariq pááq ínoe. abo yeqtí kúmiq-yataariq étama puínoe.

16 ketí títáai-tibaqawaaraa-kayukao, tawí-

ayyanamma ayuwáiyana ma kerawáqá makatíniye.
17 máqten-iraqo-qtataaqa máqten-amuq-yataakaraq Áánûqtunopake keqtááyôpaq kíye. Áánûqtuma wemá ókóní áaine. miráimanibo aabaúráá wíyokaa íma máiye. aabaúgogáráq wíyokogaraq yenákámá yáutu-yautu kíoyapoata máqten-imamma waéqma kíyautoe. miráimanibo Áánûqtu íma waékaipoana wení ópí móra-amamma íma wáiye. **18** Áánûqtuma keqtááyábá wení iyápó-annaraa ígáae téna wení árain-aimma tímikaiqtaae. wení máqte-annabike ketáámá áqnáae-iyapo-annaraa umá máunatae.

19 tíkái-tibaqawaaraa-kayukao, maan-áímmá taákaq máráaro. kerawáqá máqtemma aati-aatimá watáayaba itéraq yokaa oro. miráimanibo kerawáqtí táama kíteqa áqnáabaqa túyánápí itéq tero. íma páátákáá týamma oro. **20** kerawáqá týamma máyáama íma Áánûqtuni aammá kewaraae. **21** kerawáqtí tawí-aaimma paábaqtaa iyaabótúwáaro. kerawáqá kenamááríq Áánûqtuni aménáápáq maréraq mi-kátáámá wemá keqtirupi márain-aimma wáráaro. maamirán-áínápó Áánûqtuma kerawáqtí tirun-iyápogommá awirainana ípuiniye.

22 kerawáqá Áánûqtun-aama íma paá taáqnapo itánômanibo yaaguyaqmá nóninabi tinnaiq oro. **23** náawabi Áánûqtun-aama iténa ímo mirainama wemá kaapópíké wenóíqa aónainikaa íniye. **24** wenóíqo aónatuwena koénama wenóíqtabama aónaimma awikátukaiye. **25** aá ítarai-nakoma Áánûqtun ámáan-aimma aónaimma minnâ íráqô-kaapore. maamirán-ámáán-áímmá wenamáá túyawaa tuqmá-yátááqá kétimiqtaae. máqtemma

aá ítâa-wayukama Áánûqtun ámáan-aimma kewaraae. yerawâqá nôinabi ítâama íma keyuwikaae. yerawâqá aati-aatimá aanaúramma waqmá mirá këopoata yemá mágte-qtataariqo këetama yimuqá këmaraae.

²⁶ móra-nakoma wenaúyánápí téna “kemá Áánûqtuni aammá kewaraune” timánibo wenamáábíma íma kawáá ená wemá wetábá kaaqaari-áimmá këtiye. wenaúyánákómá Áánûqtuqtaba íma arupú këiye. ²⁷ arupú-auyanamma Áánûqtuqtaba minnáe. keqtoq-ínikáráq iyápógaraq yetínóbo pukáiyamma yíwáqnaa oro. abo kerawâqá táwî-aaiqtaba nékaq máero.

2

¹ ketibâqawaaraa-kayukao, Ítu Káríqtoqtaba itáíq-itiq umá yaqtóráaro. wemá tágama-yataaqa ógikai-nakoe. kerawâqá oótamma makáa-kayukayaba íráqôníq këumayikaamanibo áwáyoq-wayukayaba tinaaémma këumayikeq ommá táwî-aaimma paá këoe. ² ítâaro. móra-nakoma kerawâqá áíkuma máan-aukaapimma íráqôn-unakaqtogaraq wíráati-yataakaraq maréna kénana móra-nakoma yakáq-yakaq-unakaqtoma maréna kínaqa ³ máka-nakama móraiq íráqôníq paá umayíkáaro. kerawâqá oótamma makáin-naqtabama téq “emá maan-íráqón-ábíqtátaráq maráq mááo” ‘ítéraq ánibo áwáyoq-naqtabama “emá merapáq itó-uma mááo” abo “marabí maraq mááo” téraq ítero. ⁴ kerawâqá maamirán-áimmá téq oweqa keqtúyánápíké táwî-aaimma këyainaae.

⁵ ketibâqawaaraa-kayukao, ítâaro. oótamma íma makáa-kayukama Áánûqtuma “íráqô-meyamma

yiménúne” téna tiráye. wení yabíkái-marupaq yeqtí yíwîqa máikaae téna minnáyaba máqtemma wekáq yirummá ámê-kayukama wemá akoqnáá umá timá yímikaiye. ⁶ miráimanibo keráwáqá oótamma íma makáa-kayukayaba tinaaémma kéoe. ítáaro. nói-kayukawaq keráwáqá táigomma umátiketawaq tiwíqmeta túbimma maránô? yemá oótamma makáa-kayukae. ⁷ yemá Îtu Kárítoni íráqônawiqtaba tawî-aimma kéte-kayukae.

⁸ kerawáré maamin-ámáán-áimmá tirummá amiyátábá Áánûqtuni aúba-wannaabi agatáimma keráwáqá maamin-áimmá wáráaro. mirá téna “keráwáqá ketábáráá tikáiniq umá káqo-kayukayaba tikáino.” téna kétiye. ⁹ keráwáqá oótamma makáiyakayukama yetíwîqa múte kényauyeq áwáyoq-wayukati yíwîqa íma múte yaúyomma keráwáqá kúmiq-yataariq kéoe. ¹⁰ náawabi kímora-amaan-aimma akátinnama wemá otaammá kéguye. ¹¹ Áánûqtu téna “kumari-áimmá íma tarôq oro” wemá ókaraq téna “waayúkama íma yíkamma púyôro” téna tiráye. abo íma kumari-áimmá éqo waayúkama yíkamma púyômma Áánûqtun-aurakaq tigaemá kéiye. kímora ámáan-aimma íma waráanayatababoa Áánûqtun ámáan-aimma emá akátaane. ¹² min-ámáán-áimmá káqo-kayukayaba tirummá amiyanaama min-ámáán-álkómá timátkainaqtaa túwawaaq tuqmá Áánûqtun-aurakaq tigaemá íma éqtaa kónunatae. keráwáqtí máqten-aimma tíyakaraq máqte-qtataariq o-káráq min-ámáán-áimmá wáráaro. anaaékaq Áánûqtu min-ámáán-áíkáq keráwáqá yainániye. ¹³ keráwáqá káqo-kayukama íma paru umáyikaiyanama Áánûqtuma keráwáqá

wení paru-yátáápíkémmá ítiminiye. miráimanibo keráwáqá káqo-kayukama paru umáyikaiyanama Áánûqtuma wení paru-yátáápíké mirá-umatikaniye.

¹⁴ tibâqawaaraa-kayukao, ketáámá paá tóyaükaken-aimma téqtaa “ketáá Ítukaq itáíq-itaiq umá kέyaqtoraunatae.” téqtaa kétunataamanibo ketáámá nόinnabi wemá tinîq ítaa únnama ketááí watáama íma arupú-áiné. ¹⁵ yaímma keqtiwaráánábi keqtinaanoráánábi Ítukaq yirummá amiyakayukama yeqtí unáákáqtôaa yeqtí aáwakaraq íma wáinaqa ¹⁶ maamin-áímmá téraq “keráwáqá týaqa yaáka máero. tú yawááq umá kokoq í-únákáqtó kúberera íráqônîq umá aáwaqa naaro” téraq mîrán-áímmá íma timá yíkáaro. maamirán-áímmô kétemma íma yíwáqnaa kéoe. ¹⁷ keráwáqtí itáíq-itaiq-yataakoma móraiq kέye. keráwáqtí itáíq-itaiq-yataakoma káqo-kayukayaba íma éta paátataakaa wáye. ¹⁸ yaímma keráwápíké téta “emá itáíq-itaiq í-ááímmá mayáanaq kemá káqo-kayukayaba íráqô-qtataariq kέune” téta tínoe. kemá Yêmitima yauwéqma tenúne: “móra-nakoma wení itáíq-itaiq í-yátááqá wáinama káqo-kayukayaba íráqô-qtataaqa ínnama wení itáíq-itaiq í-ááímmá ketáámá káonaunatae. ¹⁹ keráwáqá téq “Áánûqtuma wemá wenamáá árai-manikoma máiye” temmá kέte. árainaimanibo waátáikogaraq mimórá-áímmá ítama ikatíq umá aqtete kéoe. ²⁰ aíbôq-wayukao, keráwáqá kétimonaune. itáíq-itaiq kέomanibo minnáyaba íma éta keráwáqtí itáíq-itaiq-yataaqa paátataakaa kέye. ²¹ maamin-kátáámá taákaq måráaro. naayóbáqá ketááí titaubikoma Áabaraama Áánûqtumma amuqá

amígáae téna wemá Áánûqtu timá-amin-aimma mirá-uraine. minnáe. wenáanikoma áwíqa Ááítéki wemmá óqta-taareraq wayakéna ikamínéna itana Áánûqtu téna “aaqáo” tiráine. Áabaraama miráráá uráiqtababoana Áánûqtun-aurakaq arupú uráiyе. ²² kerawáqá kéitaao? Áabaraama itáíq-itaiq uráiqtababoana Áánûqtuma timá-amin-aimma mirá-uraiye. Áabaraama wemá minnáyaba uráiqtababoataa ketáámá téqtaa “Áabaraama wení itáíq-itaiq umá yáqtorai-yataaqa anómma máqe-uraiye.” téqtaa kétaunatae. ²³ miráitana Áánûqtuni aúba-wannaabi maará kétie:

“Áabaraama Áánûqtun-aama itáíq-itaiq umá ítaraiopoana

Áánûqtun-aurakaq kateko-náqá máqe-uraiye.

abo weqtábámá ‘Aánûqtuni aanábóé’ tirááe.”

mirá téna Áánûqtuni a*ba-wannaabi kétie. ²⁴ miráitana móra-nakoma paá óyauk*ke téna “kemá Ítukaq itáíq-itaiq umá kέyaqtoraune” ténama Áánûqtun-aurakaq wemá íma kateko-náré. ímiye. min-n*kómá Áánûqtun-aama timá-amin-aimma mirá kéenama wemá Áánûqtun-aurakaq kateko-náré.

²⁵ móraiq umá naayóbáqá mórama aakaq-nóníqtábá wenáwîqa Aréaabie. maami-Y*qtááéó-íníkómá min Ítiráaeo-kaqto-wayukama Yótua timáyíkái-kayukama yemmá maan-íníkómá yíwáqnaa uráiyе. yemmá káqon-amma yiráátitata min-ámmá waráiyata yeqtí namu*o-wáyúkámá íma

yibáá éta yíkaminoe. min-ínikómá aakabá yáutuyautu-inimma máqe-uraimaniboa wemá Yótuaní timáyíkái-kayukama yeqtí namuro-wáyúkábíké nékaq mayuwénaboana Áánûqtun-aurakaq wemá kateko-ínimmá aúká*ye. ²⁶ítáaro. aúgoma aáma íma wáinanama aráákagurain-*ue. móraiq umá itáíq-itaiq o-káyúkámá káqo-kayukayaba *áqôniq íumayikaama yeqtí itáíq-itaiq-yataaqa arááq-yuraa *áiye.

3

¹ ketíbâqawaaraa-kayukao, netuqyaammá keráwápíkemmá aúba yirááti-wayukama íma aúráaro. Áánûqtu aúba yirááti-wayukama pááqyaparu-yataakaraq yainániye. ²ítáaro. máqte-kayukataa nóninabi téqtaa túnnayaba íkarutaunatae. ketáá ítaa arútáanama ketááí kateko-yát*áqá ánataginimanibo ketáámá máqtemma ketááí kateko-yátááqá únnayabataama íkánatagiye. móra-nakoma wení kateko-yátááqá ánataginana wenaúyawaakoma máqten-aayapaq arupú umá yabi íniye. ³ketáámá oótima yabi ténátaama wení óyaupi akoqnááannama (téini) kégumaraunatae. mirá únnayabatama wínnna-ayapaq ketáá yabi tenanatáá min-ánón-ótímá wíkkáae téqtaa kéunatae. ⁴ketáámá anón-unopi-kaarema yabi ténátaama móra-nakoma áwíqmé wí-yátáráq kέyaqtoraiye. uwááma kέyoraitanamanibo mi-tátánápó móra-nakoma nopí-káárémá wínnna-ayapaq wíkkáae téna miráitana kέwiye. ⁵móraiq umá amáábíyataba wáyiye. pááqyamma wáimanibo netuq-áímmá kégarena ketúttaa múte kέyauyiye. miráipoaq keráwápíkemmá netuqyaammá yirááti-wayukama íauraaro. ítáaro. pááqyan-autamma

ínná-waigoma máqte-karaamma kanaaráq kamá iqtubíniye. ⁶ timáábígoma miráuma iraráá kéye. káqo-kaqo-tai-aimma kanaaráq tíniye. timáábígotaama táí-aimma kétitanama máqte-tugotaa tawíq umákena ketáái íráqôn-aaimma mamá tawí-tawaa umátuwaigaae téna mirá kéye. min-íramá timáábígotali táí-aimma Tááqtaanopake kéye. ⁷ abááq-wámmá waayúkama kanaaráq awíma kaayoné umáyikanoe. numagáráq abááq-wákáráq taíwakaraq noyáákaraq máqtemma awíma kaayoné kéoe. ⁸ miráimanibo máqte-kayukama amáábíma íma kanaaráq awíma kaayoné umákanoe. ketáái yabi í-yátááqá aménáápáqá íma máitana tawí-yataakoma uwaatagááká-qtátááqá ógikaiye. ⁹ ketáái timáábínapo ketibotáá uyátárai-nakon-awiqa ketáámá múte kényauyeqtaa ketáái timáábínapo káqo-kayukama yiウェéqnéqtaa kénunataama yemmá keqtááráá umá Áánûqtu wetábá wekáá umá tarôq uráiyé. ¹⁰ mimórá-tóyáúpíkétáá íráqôn-aikaraqa tawí-aikaraq kétunataamanibo miráráátáá únnataama tawí-aaine. ¹¹ ketibâqawaayuo, poqnokómá non-úrákogáráq únókogáráq mi-mórabíké íkégumiye. ímiye. ¹² móraiq umá ina-yágó íma eqá káyubiye. túti-annagoma íma konnóqa káyubiye. ímiye. unókómá íma non-úrámmá káyubiye. móraiq umá mimórá tóyáúpíké íráqôn-aikaraq tawí-aikaraq kétunataamanibo tawí-aaine. miráipoaq netuqyaammá kerawápíkémma yirááti-wayukama íma aúráaro.

¹³ móra itaí-nákómá wení íráqôn-aaimma tiráátínaqtaa kanaaráq aónanunatae. wemá óq-wayukati aménáápáqá máena wenaúma íma múte

yauyénamanibo wení mayaímá íráqôniq kéitaqtaa ketáámá káonaunatae. ¹⁴ keráwáqô, keráwáqtí tíyaqnobaqa táí-tyamma kékmaraa? keráwáqá kárún-ainaq te-káyukáwáq kékmaayo? aúyabayabawayukawaq kékmaayo? keráwáqá mirámô kéeq oweqa keráwáqtábá téq “kemá aá ítarauña-naqne” ítero. maamin-áímmá kaaqaari-áíné. ¹⁵ maamin-áímmá Áánûqtunopake íma kégumimanibo maa-márábiké paá kékive. Tááqtaayaa táí-aagonopake kékive. ¹⁶ waayúkama yetíwíqa mamá anóniq íkáae téta kárún-aaimmo kétetama abo unítíqa tíyanama káqo-kaqomma tawí-aaimma pááq íniye. ¹⁷ miráimanibo itaí-yátááqá Áánûqtunopakemma minnáe. mútûqa íráqôniq umá wáena táígokaraq íma wáiye. min-ítáí-yátááqá kaayonégáráq parugáráq wáiye. aamá ítama akoqnáá kékive. máqte-kayukama íráqôniq kékumyikena arupú keena íma kaayaq-óyáúríg kékive. Áánûqtuni itaí-yátáákómá miraráá kékive.

¹⁸ mi-káyukámá kaayonégáráq kékmaeta yeqtí kaayoné-yátáákómá wéyáwé ínata kaayoné-yátáákóní arammá waayúkama Áánûqtun-aurakaq kateko-wáyukáé.

4

¹ ááikaraq unítíq-aikaraq náakakenaq kékivo? keqtirunóbáké kékive. mi-qtátááqá keqtúgoma tíkáimma keqtúyánámmá kékabitenapoana keqtirunóbágá aati-aatimá ááiqá kékive. ² keráwáqá maami-qtátááqtábá kétikaimanibo íma kanaaráq mayánôpoaq keráwáqá waayúkama yikamiyataba yokaa kékoe. káqo-kayukati taítawaa-yataaqtaba

kerawáqá túrananna káámanibo íma mayépoaq
 unítíq-aimma kéteq ááiqá kéoe. ítáaro. kerawáqá
 Áánûqtukaq íma ítama káonepoaq kerawáqá tíkai-
 qtataaqa íkemayaae. ³ kerawáqtí tawí-tuyanakake
 Áánûqtukaq ítama káoneqa kerawáqá íma wenôpake
 mayánoe. kerawáqá kenamáa kerawáqtábá máqtet-
 qtataaqa ítama káonaae. ⁴ waayúkao, itáíq-itaiq-
 yataaqa íma kényaqtoraae. maa-márabí-qtátáákóní
 aanábómá máeq Áánûqtuni namuro-wáyúkámá
 mááe, móra-nakoma téna “kemá maa-márabí-
 qtátááqá kétikaiye” tinnama aati-aatimá mirá
 kéténa wemá Áánûqtuni namuro-náqá káukiye.
⁵ Áánûqtuni aúba-wannaabi mirá téna kétiye:
 “Áánûqtuni Aágoma keqtáábí makáimma wemá
 miráuma kárún-aimma tin-nákóráá urákiye.” téna
 íma paátataakaan-aine. ⁶ miráimanibo Áánûqtuma
 wení íráqô-qtataapike akoqnáá umá timá
 tímikaiqtaae. wení aúba-wannaabi mirá téna kétiye:
 “yetúma múte yaúyo-kayukama
 Áánûqtuma yemmá waéqma yinääéma
 kéumayikenamanibo
 yetúma íma múte yaúyo-kayukaraq
 wení íráqô-qtataapike kényimiye.”
 téna kétiye. ⁷ miráipoaq kerawáqá kenamáárlíq
 Áánûqtun aménáápáq maréq wenáama wáráaro.
 Tááqtaamma awéqtáiyana kerawáqtôpake péqmarena
 paábaq uyaá timáginiye. ⁸ Áánûqtunopaq waaqókáq
 íyanama wemá kerawáqtôpaq waaqókáq yíniye.
 kerawáqá kúmiq-yataariqo kéeqa paábaq tinaaéma
 umáméro. ⁹ kerawáqtí kúmiqtaba íma timuqá
 maréqanibo paá ummaa-tírükáráq máero.

minnáyaba íma wíráá ínômanibo tiruqtábá oro.
10 uyátárai-nakoni aménáápáq maíyana wemá keráwáqá múte yauyíniye.

11 ketíbâqawaaraa-kayukao, keiyáá móra-mora-yuma móra-mora-yute táwî-aimma yeqtábá ítero. náawabi wenábâqawaaraa-naqa kékainenama táwî-aimma weqtábá tinnana wemá Áánûqtun ámáan-aimma kékainenama táwî-aimma weqtábá kétie. wemá ámáan-aimma kékainenama wemá téna “kemá ámáan-aikoma uyátáraune.” téna kétie. **12** ítáaro. Áánûqtuma wenamáá ámáan-aimma kétimitaamanibo keráwáqá kenamááriq keqtí ámáan-aimma timinéqtaa kéoe. Áánûqtuma wenamáá wemá kanaaráq aúwaraimma timénataa wenamáá kanaaráq ánatatikaniqtaae. keráwáqá “Áánûqtumune” téraq kétéo? abo íma tibâqawaaraa-kayukama yaínáaro. **13** keráwáqá maan-áíkáámô téq oweqa “íbêq-kanaaraq ketáámá maabáq ónúnatae. aabáyaama ketáámá mibáq ónúnatae. ketáámá kímora-karitimaatima mibáq maéqtaa netuq-mónéqá pááq ónúnatae.” maamirárá téq oweqa keráwáqá ketáama ítáaro. **14** keráwáqá nói-qtataaraq aabáyaama pááq ínimma íma ítarae. keráwáqtí túwaraimma konnákóráá umá pááqyakanaama maéna kóiniye. **15** keráwáqá maará téraq tero: “uyátárai-nakomma akáínaiq umá ketáámá paá máeqtaa ketáámá maamirá éqta merará éqta ónúnatae.” miráá téraq tero. **16** miráimanibo íbêqa keráwáqtí túma múte kékauyeq keráwáqá miráíno-qtataaqtabagaraq íma miráíno-qtataaqtabagaraq paá kête mirá kéeq Áánûqtuni amenáápáq íma maíyamma minnâ táwî-aaine. **17** ítáaro. móra-

nakoma íráqôn-aaimma aónarena mirá íma ínnama min-nákómá kúmiq-yataariq kéye.

5

¹ íbêqa keráwáqá ótamma makáa-kayukao, ketáama itáaro. mi-kánáámá yínnama keráwáqá tawîq-totiq maréq ibiqá yaránóe. ² keráwáqtí ótamma kabiréna unáákáqtôma kawaanogómá kégarainana ³ akoqnáán-otamma naenómmá augéna keráwáqtábá tiráátinoqtaae irámô árainikaan-aiqa miráráá umá táí-meyamma keráwáqtôpaqa yíniye. kenamáa keráwáqtí taíganin-otamma káikuyoe. ⁴ keráwáqtí yópímmô mayáímá máyáa-kayukama makáqma yiwiqe yemmá íma meyáníq kéopoata yeráwáqá anókaq ááyataa umá keráwáqtí tawî-aiqtaba kéte. yeráwáqtí ááyataa-aikoma Áánûqtuni aápi ko kéberaitana wemá uyátárai-naqa máqten-akoqnaagaraq máiye. ⁵ maa-márabí kéráwáqá taíganin-otamma káikuyeq taíganin-aawaqa naréqa íma kammáa káeq mayáí matááe. keráwáqá mirá kéeq mimórá táoqa yaímma-wayukama timáykáawata waayúkama yíkakaae. ⁶ missing?

⁷ keqtíbâqtawaama Ítuqtaba mááe. miráinaq uyátárai-nakomo kumiyábá awé uréraq tú pukáinabaq máero. móra-nakoma yómmá yoqmakéna aaqá iyábá aú pukáipaq awé iníq umáraa máero. ⁸ keráwáqá tú pukáinabaq awé oro. mi-qtátááqá yínnama íaonanobo paá akoqnáá umá awé oro. uyátárai-nakomo kumí-kánáámá waaqókáríq kéye.

⁹ keqtíbâqawaayuo, móra-nakoma Káríton-annabike-nakoqtabama tawî-tawaa-aimma weqtábá

ítero. mirámô éq oweqa Áánûqtuma keráwáqá yainaínaq tigaeyábá ínoe. taákaq márâaro. uyátárai-nakoma ketáái yainaí-náqá waaqókáq kényena yokaa umá yaberániye. ¹⁰ keqtíbâqawaayuo, Áánûqtuni amuné-wáyúkámá naayóbáqá uyátárai-nakon áwîkaq tirááne. yetáaiqtaba wannaabí agatáamma min-ááímmá wárâaro. yeráwáqá yú pukáipaq yeqtí yíqa í-yátáápí awé urááe. ¹¹ mi-káyúkámá yáqtoqma akoqnáá umá yú pukáipaq awé uráa-kayukama yeqtábá kétaunatae: “yeráwáqá Áánûqtuma íráqôníq umáyíkaraiye.” téqtaa kétaunatae. min-nákómá Yóbu weqtábá ítarrae. naayóbáqá Tááqtaama wemmá táwîq kékumakaitana Yóbu Áánûqtumma íma anaaémma ámikaimanibo aú pukuráipaq awé uráine. anaaékaqa Yóbu anónuqma aúrátana Áánûqtuma wemmá áwáqnaa uráiy. uyátárai-nakoma wení paru-yátáqá wáitana wenarukómá keqtáyátábá ôriq kíye.

¹² ketíbâqawaayuo, ítáaro. keráwáqá árain-aimma akoqnáá umá kêteqa íma Áánûqtuni márûkoní áwîkaraq maa-márágón áwîkaraq káqo-kaqo-qtataakon áwîkaraq yamá keráwáqtí akoqnáá-aimma ítero. keráwáqá yauwéqma kêteqa paá “owé” abo “ímiye” tero. móra-yataakon áwîkaq kêteraq túyánápí kêteqa “mi-qtátáákómá akoqnáá umátikaniye” tíyamma minnáyaba Áánûqtuma keráwáqá yainániye.

¹³ keráwápíké móra-nakoma árupunaa íyana ummaa-yátáápí máenama nunamummá tíno. keráwápíké móra-nakoma amuqô kémarenama uyátárai-nakon áwîqa múte ibí timá yauyíno. ¹⁴ keráwápíké móra-nakoma karímô kémayenama

itáíq-itaiq o-yútí kawáá-wáyúkámá yeqtábá yígáae téna yááyainata yeráwáqá nunamummá má kétimaketa matawémma uyátárai-nakon áwîkaq marakánoe. ¹⁵ ánibo yeráwáqá Ítukaq itáíq-itaiq umá yáqtoqma akoqnáá kéeta nunamummá tíyanama miráuma mi-kárí-náqá auwiráiyana Áánûqtukaq íniye. miráinana uyátárai-nakoma wemmá móragaraq atóbayakaniye. min-nákópímmô kúmiqo wáinanama uyátárai-nakoma wení kúmiq-yataaqa paábaq matuwéna awikátuwaniye. ¹⁶ keráwáqtí kúmiq-yataaqtaba móra-mora-yuma móra-mora-yute abarokáq timá pááq oro. wetê-kete nunamummá tero. miráinana Áánûqtuma keráwáqá atóbatikaniye. min-nákómá Áánûqtun-aurakaq kateko-náré wemá nunamummá timmá akoqnáá kéye. ¹⁷ Iráíya paá keqtáráá-kánóré. wemá nunamupí “aaqá íyuwo” téna titana maa-márabí kaumo-kárítímáátígáráq abapaké móra-wiyopimma aaqá íuraiye. ¹⁸ ókaraq nunamummá titana aaqá wíyôpake kuména keqnáámmá yópíké aáwaqa utaráiyе.

¹⁹ keqtibâqawaayuo, keráwápíké móra-nakomma árain-aipike yabitimátuwaiyanama mórama itáíq-itaiq umá maína-nakoma yauwéqma awíqme yíno. ²⁰ minnâ taákaq máráaro. náawabi mórama kúmiq-nakoma wení tawí-aaipike waéqma ayuwáinana mi-kúmiq-nákóní arun-íyápogómá mamá íráqôniq kékumakena íma puínana Áánûqtuma wení taígani kúmiq-yataaqa paábaq matuwéna awikátuwaniye.

**aúgen-anona-anon-aimma
Genesis 12-22 and The New Testament in the Usarufa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na sampela hap Buk Stat long
tokples Usarufa**

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Usarufa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

0cfecb85-a1ae-5e2f-a3f0-4c221d1d6c84